

Warszawa, 2 czerwca 2023 r.

Polska wśród unijnych liderów postępu w rozwoju cyfryzacji

Indeks gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego (DESI) jest głównym narzędziem stosowanym przez Komisję Europejską do mierzenia poziomu cyfryzacji w krajach UE. Choć Polsce uzyskała w nim wynik 40,5 na 100 możliwych, co uplasowało ją na 24 pozycji wśród państw UE, to jednak poziom rozwoju kilkunastu wskaźników zbliżony jest do poziomu osiąganego przez liderów klasyfikacji – wśród nich znalazły się Finlandia, Dania czy Estonia. Mimo że metodologia DESI sprawia, iż bardzo trudno jest państwom członkowskim uzyskać jakikolwiek postęp w rankingu, Polska jest wśród krajów najszybciej nadrabiających dystans do jego liderów. Obecnie indeks przechodzi gruntowną zmianę, w związku z realizacją Cyfrowej dekady – nowej unijnej strategii cyfryzacji. W związku z tym konieczne są zmiany w DESI, które gwarantowałyby bardziej obiektywną ocenę poziomu cyfryzacji poszczególnych państw UE – wynika z raportu Polskiego Instytutu Ekonomicznego „How to measure the Digital Decade – recommendations for an evolution of the DESI index”.

Różny poziom rozwoju poszczególnych obszarów cyfrowych

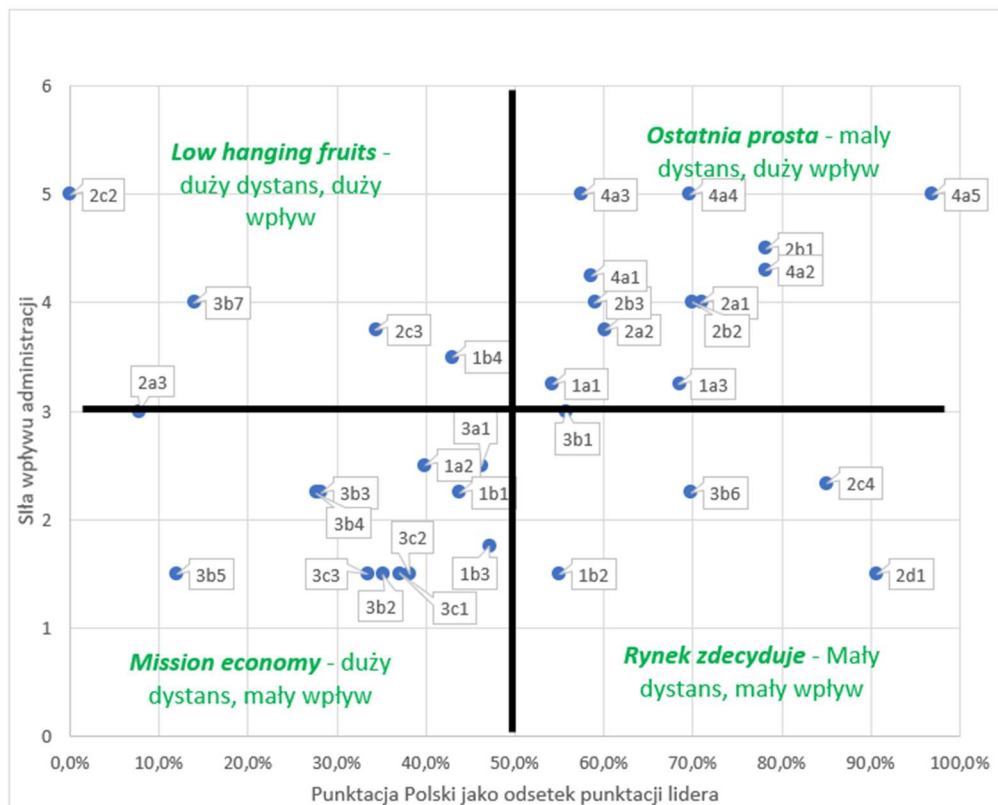
W ciągu ostatnich sześciu lat tylko pięć państw członkowskich zdołało istotnie poprawić swoją pozycję w DESI. Warto natomiast podkreślić, że podnosi się ogólny poziom cyfryzacji – coraz mniejszy jest dystans między krajami o niższym poziomie rozwoju, a cyfrowymi liderami. Włochy, Grecja, Cypr i Polska znajdują się wśród krajów, które w najszybszym tempie zmniejszały dystans do czołówki w ostatnich latach.

Szczegółowa analiza poszczególnych obszarów, DESI pokazała, że w 12 wskaźnikach poziom rozwoju Polski jest zbliżony do tego, który osiągają cyfrowi liderzy. Wśród nich znalazły się zarówno wskaźniki świadczące o rozwiniętej infrastrukturze technicznej (parametry związane z dostępem do internetu szerokopasmowego i sieci światłowodowej), poziomem rozwoju publicznych usług cyfrowych (e-usługi dla biznesu i obywateli, otwarte dane), a także cyfrowe kompetencje Polaków. Inną grupę wskaźników nazywamy „mission economy”, co oznacza, że dystans jest znaczny i trudny do nadrobienia, bez zawiązania współpracy między administracją a biznesem i społeczeństwem w celu realizacji wspólnego celu rozwojowego. Są to m.in. wykorzystanie AI w firmach, liczba specjalistów ICT czy poziom ponadpodstawowych umiejętności cyfrowych.

Chcąc wskazać kryteria, jakimi powinny kierować się Państwa członkowskie, podejmując działania odpowiadające obszarom mierzonym w DESI, proponujemy dwa kryteria. Z jednej strony powinno się patrzeć na dystans do liderów. Jeśli w danym wskaźniku dystans jest duży, warto zbadać i zainspirować się najlepszymi praktykami, które mogły wdrożyć państwa o największej liczbie punktów. Z drugiej strony należy wziąć pod uwagę możliwość wpłynięcia na dany wskaźnik – o ile np. decyzja o rozdysponowaniu pasm pod sieci 5G leży w gestii administracji, o tyle skłonienie firm do wdrażania AI czy korzystania

z Big data wymaga znacznie bardziej złożonych i długofalowych działań. Każdy kraj powinien sam określić w jakich obszarach warto skorzystać z doświadczeń innych oraz jak budować społeczne poparcie dla realizacji celów cyfrowych – ale dwa wskazane w raporcie kryteria mogą pomóc uporządkować ten proces namysłu. W ten sposób można wyróżnić tak zwane „nisko wiszące owoce” – wskaźniki, które stosunkowo łatwo jest zmienić, a tym samym poprawić pozycję kraju w DESI” – wskazuje Ignacy Święcicki, kierownik zespołu gospodarki cyfrowej w PIE.

Wykres 5. Wskaźniki DESI – ocena pod kątem dystansu Polski do lidera i siły wpływu administracji.

Źródło: Opracowanie własne PIE.

Tabela 3 – podział wskaźników DESI wg. dystansu do lidera i możliwości wpływu administracji.

<p>Grupa 1 – <u>Low hanging fruits</u></p> <p>1b4 Absolwenci kierunków w dziedzinie ICT 2c2 Gotowość na 5G 2c3 Zasięg sieci 5G 2a3 Wykorzystanie łączy o prędkości co najmniej 1 Gb/s 3b7 E-faktury</p>	<p>Grupa 2 – Ostatnia prosta</p> <p>1a1 Co najmniej podstawowe umiejętności cyfrowe 1a3 Co najmniej podstawowe umiejętności informatyczne 2a2 Wykorzystanie stałych łączy szerokopasmowych o prędkości co najmniej 100 Mb/s 2b1 Zasięg szybkich łączy szerokopasmowych (dostęp nowej generacji) 2b2 Zasięg stałych sieci o bardzo dużej przepływności 2b3 Zasięg łączy światłowodowych 4a1 Użytkownicy usług administracji elektronicznej 4a2 Wstępnie wypełnione formularze 4a3 Cyfrowe usługi publiczne dla obywateli 4a4 Cyfrowe usługi publiczne dla przedsiębiorstw 4a5 Otwarte dane</p>
<p>Grupa 3 – <u>Mission economy</u></p> <p>1a2 Ponadpodstawowe umiejętności cyfrowe 1b1 Specjaliści w dziedzinie ICT 1b3 Przedsiębiorstwa zapewniające szkolenia z zakresu ICT 3a1 MŚP o co najmniej podstawowym poziomie wykorzystania technologii cyfrowych 3b2 Media społecznościowe 3b3 Duże zbiory danych 3b4 Chmura 3b5 Sztuczna inteligencja 3c1 MŚP prowadzące sprzedaż internetową 3c2 Obroty z tytułu handlu elektronicznego 3c3 Transgraniczna sprzedaż internetowa</p>	<p>Grupa 4 – Rynek zdecyduje</p> <p>1b2 Kobiety-specjaliści w dziedzinie ICT 2c4 Wykorzystanie mobilnych usług szerokopasmowych 2d1 Wskaźnik cen łączy szerokopasmowych 3b1 Elektroniczna wymiana informacji 3b6 ICT na rzecz zrównoważenia środowiskowego</p>

Źródło: opracowanie własne PIE.

DESI potrzebuje usprawnień

DESI całościowo opisuje poziom cyfryzacji w krajach członkowskich UE, ale jego wadą jest zależność od czynników zewnętrznych (poziom rozwoju danego kraju, uwarunkowania społeczno-geograficzne) oraz okazjonalne niezgodności między nimi a szybko zmieniającą się rzeczywistością.

„W raporcie pokazujemy, jak ważna jest koordynacja działań na poziomie krajowym. Rozproszenie działań zahaczających o tematy cyfrowe i mających na celu poprawę w poszczególnych obszarach nie sprzyja utrzymaniu odpowiedniego poziomu ambicji i efektywnemu wykorzystaniu ograniczonych zasobów. W kraju powinna być jasno wskazana komórka czy też jednostka spinająca prace poszczególnych resortów.

Wdrożenie nowych celów cyfrowych – Cyfrowej dekady, dla których Komisja Europejska wymaga określenia ścieżek dojścia do z góry wyznaczonych celów, jest odpowiednim momentem aby na nowo ułożyć współpracę między wszystkimi instytucjami zaangażowanymi w cyfryzację Polski” – wskazuje Ignacy Świącicki, kierownik zespołu gospodarki cyfrowej w PIE.

Polski Instytut Ekonomiczny to publiczny think tank ekonomiczny z historią sięgającą 1928 roku. Jego obszary badawcze to przede wszystkim makroekonomia, energetyka i klimat, gospodarka światowa, foresight gospodarczy, gospodarka cyfrowa i ekonomia behawioralna. Instytut przygotowuje raporty, analizy i rekomendacje dotyczące kluczowych obszarów gospodarki oraz życia społecznego w Polsce, z uwzględnieniem sytuacji międzynarodowej.

Kontakt dla mediów:

Ewa Balicka-Sawiak

Rzecznik Prasowy

T: +48 727 427 918

E: ewa.balicka@pie.net.pl